

**Sprawozdanie z realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
w Gminie Miastkowo na lata 2018-2025 za rok 2024**

Jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki prorodzinnej państwa jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań społecznych grożących patologiami, w tym przemocą domową. Zaburzenia w sferze wzajemnych relacji pomiędzy członkami powodują, że rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań. Istotnym elementem prawidłowego funkcjonowania rodziny jest poczucie bezpieczeństwa oraz dostępność pomocy prawnej w sytuacjach tego wymagających.

Realizując powyższe zadanie, uchwałą Nr XXIV/137/2017 Rada Gminy Miastkowo dnia 22 listopada 2017 roku przyjęła Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Miastkowo na lata 2018 – 2025. Zarządzeniem Wójta Gminy Miastkowo Nr 67.2024 z dn. 08.10.2024 r. został powołany nowy Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej. Obowiązek utworzenia Zespołu Interdyscyplinarnego, jako zadania własnego gminy, wynika z ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249). Zespół Interdyscyplinarny działa na podstawie porozumień zawartych między Wójtem Gminy Miastkowo, a podmiotami, które wskazują przedstawiciela jako członka Zespołu Interdyscyplinarnego. Szczegółowe warunki funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych określa Regulamin Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Miastkowo przyjętego przez członków Zespołu dnia 11.10.2023 r..

Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów z różnych dziedzin, łącząca swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości instytucji, które reprezentują, podejmują współpracę i skoordynowane działania mające na celu niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie zjawisku przemocy na terenie gminy Miastkowo.

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele:

1. Ośrodka Pomocy Społecznej,
2. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
3. Posterunku Policji w Śniadowie,
4. Sądu Rejonowego w Łomży,
5. Szkoły Podstawowej w Miastkowie,
6. Gabinetów Lekarza Rodzinnego w Miastkowie,
7. Szkoły Podstawowej w Rydzewie,
8. Parafialnego Zespołu CARITAS przy Parafii Matki Bożej Różańcowej w Miastkowie.

Obsługę organizacyjno - techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastkowie.

Głównym celem działalności ZI jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc domową.

W celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej, a także realizacji zadań związanych z wystąpieniem przemocy domowej, przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego tworzy grupy diagnostyczno-pomocowe. W skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi pracownik socjalny i funkcjonariusz Policji, mogą wchodzić także przedstawiciele podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, określone w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Prace w ramach grup diagnostyczno-pomocowych są prowadzone w zależności od potrzeb wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach.

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych należy w szczególności:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- udzielanie kompleksowej pomocy rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy.

W 2024 r. do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Miastkowie wpłynęło 14 Niebieskich Kart A, które zostały założone w 13 rodzinach. Prowadzone były również 4 procedury Niebieskiej Karty z 2023 r.

Zespół Interdyscyplinarny w 2024 r. zamknął 18 NK (4 NK z 2023 r.), z tego 17 NK z powodu ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy domowej oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy oraz 1 NK z powodu braku zasadności podejmowania działań w ramach procedury „Niebieskiej Karty”.

W celu rozwiązania problemów związanych z wystąpieniem przemocy domowej, zostało powołanych 14 grup diagnostyczno-pomocowych. Odkonano 7 spotkań członków Zespołu Interdyscyplinarnego. Wymieniono informacje na temat zjawiska przemocy domowej, dokonano diagnozy problemu w analizowanych środowiskach, ustalono indywidualne plany działań wobec osób doznających przemocy jak i osób stosujących przemoc. Pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Miastkowie oraz dzielnicowy Gminy Miastkowo systematycznie monitorowali rodziny objęte procedurą NK, przeprowadzono rozmowy z osobami doznającymi przemocy oraz osobami stosującymi przemoc. Z każdej wizyty sporządzono notatki służbowe. Członkowie grup diagnostyczno-pomocowych sporządzili 5 formularzy NK – C oraz 9 formularzy NK – D. Grupy diagnostyczno-pomocowe:

- wystąpiły 3-krotnie z wnioskiem do GKRPA w Miastkowie o zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do poddania się leczeniu w zakładzie leczenia przeciwalkoholowego;
- skierowały 3 wnioski do PCPR w Łomży o udział w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową;
- skierowały 3 wnioski do SR w Łomży Wydział Rodzinny i Nieletnich o skontrolowanie władzy rodzicielskiej i opieki nad małoletnimi dziećmi.

Podczas prowadzenia procedury NK informowano o możliwości skorzystania z programu oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc oraz możliwości skorzystania z porad psychologicznych, prawnych i socjalnych.

W ramach procedury Niebieskiej Karty w 2024 r. na posiedzenie **Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** w Miastkowie wezwano 18 osób w celu złożenia wyjaśnień dotyczących nadużywania alkoholu i wszczynania awantur domowych pod jego wpływem. Na wezwania zgłosiło się 12 osób, dla 5 osób wystąpiono o opinię biegłego psychiatry i biegłego psychologa w dziedzinie uzależnień, z tego 3 uzyskały taką opinię. GKRPA złożyła 6 wniosków do sądu w sprawie zastosowania leczenia odwykowego, 2 osoby odbyły terapię odwykową w trybie ambulatoryjnym.

Wszystkim wezwanym zalecano skorzystanie z porad w Wojewódzkim Ośrodku Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży.

Pracownicy socjalni OPS w Miastkowie uczestniczyli w pracach grup diagnostyczno-pomocowych, opracowywali indywidualne plany pomocy dla osób doznających przemocy i osób stosujących przemoc. Podejmowali pracę socjalną w środowisku, informowali o możliwości skorzystania z bezpłatnej pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej, pedagogicznej oraz o warunkach wsparcia przez instytucje świadczące specjalistyczną pomoc na rzecz osób doznających przemocy w 2023 r.

W ramach przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy udostępniono broszury i ulotki informacyjne w pomieszczeniach OPS, na tablicy, w budynku urzędu gminy, na stronie internetowej. Ulotki zawierały treści o nazwach i adresach instytucji oraz rodzaju udzielanej pomocy pokrzywdzonym w wyniku przemocy oraz jej sprawcom. Strona internetowa: bip.ops.miastkowo.pl/przeciwdzialanie-przemocy-domowej. Powyższe materiały przekazywano każdorazowo osobom uczestniczącym w zjawisku przemocy domowej (t.j. doznającym i stosującym przemoc).

W ramach udzielania specjalistycznej pomocy ofiarom i sprawcom przemocy domowej, Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastkowie współpracuje z wieloma instytucjami:

- Powiatowym Centrum Pomocy w Rodzinie,
- Wojewódzkim Ośrodkiem Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Miastkowie,
- Zespołem Kuratorskim przy Sądzie Rejonowym w Łomży,
- Posterunkiem Policji w Śniadowie,
- Szkołą Podstawową w Miastkowie,
- Szkołą Podstawową w Rydzewie,
- Parafialnym Zespołem CARITAS przy Parafii Matki Bożej Różańcowej w Miastkowie,

- Zespołem Gabinetów Lekarza Rodzinnego w Miastkowie,
- Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej „MEDAZAR” w Miastkowie
- Stowarzyszeniem Kobiet w Drogoszewie.

W 2024 roku funkcjonariusze **Policji** przeprowadzili na terenie Gminy 35 interwencji domowych (o 5 więcej niż 2023 r.), które skutkowały w 17 przypadkach wdrożeniem procedury „Niebieskiej Karty”. W 14 przypadkach procedurę NK wszczęto po raz pierwszy, w 3 przypadkach była to kolejna procedura w rodzinie, wcześniej założono NK. W 10 interwencjach osoba wskazana jako stosująca przemoc została odizolowana tj. zatrzymana do wytrzeźwienia, w 3 przypadkach wydano nakaz opuszczenia lokalu mieszkalnego wobec „przemocowca” oraz zakaz zbliżania się do osoby doznającej przemocy. W 2 przypadkach sprawcą przemocy były osoby płci żeńskiej. W 4 rodzinach współdoznającymi przemocy (bierni obserwatorzy) były osoby małoletnie (dzieci, wnuki).

W 14 rodzinach stwierdzenie przemocy domowej skutkowało prowadzeniem postępowania sprawdzającego w kierunku znęcania się nad członkami rodziny przez osobę wskazaną jako stosującą przemoc -na podst. art. 207 § 1 kk. W 2 przypadkach wszczęto dochodzenie, które zakończono skierowaniem wniosku do Prokuratury Rejonowej w Łomży o sporządzenie aktu oskarżenia.

Kurator zawodowy Sądu Rejonowego w Łomży, podejmował czynności w ramach ZI poprzez:

- nadzorowanie środowisk, w których przemoc domowa występuje poprzez oddziaływania resocjalizacyjne wobec sprawców w oparciu o orzeczenia wydane przez Sąd,
- informowanie instytucji zajmujących się zjawiskiem przemocy domowej,
- podejmowanie oddziaływań wobec osób uzależnionych od alkoholu lub środków psychotropowych zmierzających do podjęcia przez nie konsultacji, terapii lub zajęć korekcyjnych,
- udzielanie pomocy osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest osobą doznającą przemocy, podejmowanie czynności zmierzających do udaremniania działań przemocowych,
- udostępnianie materiałów edukacyjnych oraz informowanie o istniejących możliwościach i instytucjach programowo powołanych do udzielania pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem,
- pouczanie i dyscyplinowanie osoby stosujące przemoc domową oraz egzekwowanie od nich wykonywania obowiązków probacyjnych wynikających z orzeczeń sądowych,
- udzielanie informacji w ramach pracy w Zespole Interdyscyplinarnym o aktualnej sytuacji sprawców przemocy jak i ich rodzin oraz prowadzonych wobec osób stosujących przemoc domową postępowaniach wykonawczych lub karnych.

Najbardziej efektywną profilaktyką przemocy dającą wymierne efekty jest praca z dziećmi w wieku szkolnym. W ramach przeciwdziałania przemocy domowej w **szkołach** podstawowych na terenie gminy podejmowano następujące czynności:

- wytypowani pracownicy szkół brali udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Miastkowo,
- zgodnie z Programem Wychowawczo – Profilaktycznym, szkoły realizowały treści promujące właściwe postawy i zachowania dotyczące profilaktyki uzależnień i innych problemów występujących wśród dzieci i młodzieży, sposoby radzenia sobie w sytuacjach trudnych, radzenia sobie z agresją, wychowawcy,

pedagodzy prowadzili pogadanki na tematy związane ze zjawiskiem przemocy, sposobami reagowania w sytuacjach przemocowych, zaznaczono wartość rodziny, pełnienia określonych ról w rodzinie, wzajemnego szacunku i miłości, zrozumienia i akceptacji, życia w zgodzie ze sobą i innymi oraz prawa do godności,

- za pomocą aplikacji TEAMS, strony internetowej i gazetek ściennych szkoły rozpowszechniały informacje o instytucjach i możliwościach uzyskania pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej dla ofiar przemocy domowej oraz jej sprawców, udostępniano materiały zawierające dane teleadresowe instytucji udzielających pomocy, promowano informacje nt Funduszu Sprawiedliwości/ Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym itp.,
- wdrożono Standardy Ochrony Małoletnich, dotyczące wszystkich pracowników szkoły i monitorowane przez szkolnych koordynatorów,
- przeprowadzono diagnozę czynników chroniących i czynników ryzyka w celu wskazania zasobów środowiska szkolnego i rodzinnego uczniów oraz obszarów wymagających wsparcia,
- na terenie szkoły udzielana była w różnych formach (rozmowy wspierające, konsultacje, porady) pomoc psychologiczno-pedagogiczna uczniom z rodzin objętych „Niebieską Kartą”,
- Szkoły Podstawowe z terenu gminy stale współpracowały w zakresie profilaktyki, działań interwencyjnych, wymiany informacji z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Miastkowie, dzielnicowym Gminy Miastkowo, Komendą Miejską Policji w Łomży, kuratorami Sądu Rejonowego w Łomży, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną Nr 1 w Łomży,
- organizowano uroczystości szkolne, imprezy klasowe z udziałem rodziców, sprzyjające integracji zespołów klasowych, budowaniu sprzyjającej atmosfery i pozytywnych relacji, wzmacniające relacje rodzinne i prawidłowe wzorce wychowawczo – opiekuńcze,
- wychowawcy podejmowali działania w celu pozyskiwania informacji w środowisku domowym swoich wychowanków (wywiady, obserwacje, rozmowy indywidualne, ankiety skierowane do rodziców),
- realizowano działania wynikające z planów pracy Samorządu Uczniowskiego, Szkolnego Koła Wolontariatu, Szkolnego Koła CARITAS, Szkolnego Koła PCK,
- przeprowadzono zajęcia ze Służbami Prewencji Policji w Łomży na temat przemocy, agresji, zachowań ryzykownych, bezpieczeństwa w sieci
- prowadzono systematyczną kontrolę realizacji obowiązku szkolnego,
- w ramach realizacji działań wychowawczo – profilaktycznych odbywały się akcje charytatywne, imprezy i uroczystości szkolne, akcje tematyczne, kultywowano tradycje i ceremoniał szkolny, wszystkie te formy miały na celu m.in. wzmacnianie poczucia przynależności do społeczności szkolnej, budowaniu atmosfery sprzyjającej integracji, dającej poczucie bezpieczeństwa co do wzmacniania postaw antydyskryminacyjnych i antyprzemocowych,
- odbywały się zajęcia pozalekcyjne, zajęcia rozwijające uzdolnienia uczniów, konkursy (przedmiotowe, artystyczne), zawody sportowe, przygotowywane były tematyczne gazetki ścienne,
- prowadzono różnorodne działania mające na celu doskonalenie umiejętności społeczno – emocjonalnych w tym rozwijanie zainteresowań zawodowych dzieci i uczniów
- zorganizowano obchody Dnia Bezpiecznego Internetu,

- uczniowie uczestniczyli w spektaklu profilaktycznym „Serce Internetu – czyli czy można znaleźć przyjaźń w sieci”, którego celem była profilaktyka zachowań niebezpiecznych w sieci (hejt, uzależnienia), wyjeździe integracyjno – profilaktycznym, którego celem była profilaktyka uzależnień oraz integracja zespołów klasowych, imprezie środowiskowej „Dzień rodziny”, promującym podstawy wzmacniania więzi rodzinnych, propagowanie zdrowego stylu życia, w wyjazdach edukacyjno – profilaktycznych do kina, wycieczkach.
- organizowano warsztaty, uczestniczono w programach, projektach profilaktycznych i edukacyjnych m.in. „Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej”, „Godzina dla Młodych Główn”, „Nawigacja w każdą pogodę”, „Uniwersytet dzieci”, „Skuteczna komunikacja bez barier w dialogu”,
- zorganizowano prelekcję dla rodziców pt. „Skuteczna komunikacja z nastolatkiem”,
- zrealizowano rekomendowany program profilaktyczny UNPLUGGED,
- społeczność szkolna włączyła się w realizację działań w ramach Ogólnopolskiej Kampanii „Dzieciństwo bez przemocy”, prowadzono działalność informacyjną (ulotki, infografiki, propozycje szkoleń/ webinarów dla rodziców, nauczycieli), uczniowie wzięli udział w zajęciach edukacyjnych związanych z tematem kampanii, a 19.11.2024 r. budynki Szkół oraz Urzędu Gminy zostały podświetlone na czerwono, na znak sprzeciwu wobec krzywdzenia dzieci.

Pracownicy **śłużby zdrowia**, przedstawiciele **Parafialnego Zespołu CARITAS** przy parafii Matki Bożej Różańcowej w Miastkowie oraz **Stowarzyszenie Kobiet** w Drogoszewie - nie odnotowali w 2024 r. przypadków przemocy domowej.

Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w okresie sprawozdawczym na terenie Gminy Miastkowo realizowane były na wszystkich możliwych poziomach. Podjęto wiele działań w kierunku pomocy osobom doznającym przemocy domowej oraz osobom stosującym przemoc. W środowisku lokalnym wzrasta świadomość potrzeby reagowania na zjawisko przemocy domowej oraz podejmowania działań w celu jej zaprzestania. W ramach prac Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych diagnozowano sytuację rodzin, w których dochodziło do zachowań przemocowych poprzez wszczęcie procedury „Niebieska Karta”, uległa poprawie koordynacja działań nakierowanych na rozwiązywanie problemów związanych ze zjawiskiem przemocy domowej, wypracowano model współpracy międzyinstytucjonalnej. Współpraca między instytucjami: policją, OPS, służbą zdrowia, oświatą, prokuraturą, sądem, kuratelą oraz gminną komisją rozwiązywania problemów alkoholowych opierała się na wymianie informacji oraz wspólnych ustaleniach co podejmowanych czynności. Wybrani członkowie ZI brali udział w szkoleniach i konferencji o tematyce przeciwdziałania przemocy w rodzinie”, co miało niewątpliwie wpływ na podwyższenie kompetencji zawodowych. Osoby doznające przemocy, domownicy oraz jej sprawcy otrzymali kompleksową pomoc celem zapewnienia bezpieczeństwa oraz ustania przemocy domowej.

Opracowała : *Mariola Kupidłowska* - Kierownik OPS